

LA SÍNDROME DE PHILADELPHIA

Els sons estremidors de *Streets of Philadelphia* arrenquen amb força els primers segons del film de Jonathan Demme. L'opulència de l'*American Way of Life*, esplendorós i cruel paradigma, se succeeixen en els plans. Són els carrers de Philadelphia, que han servit d'accidental escenari per crear una nova i justificada síndrome.

Philadelphia és una pel·lícula que tracta de valors universals: la vida, la mort, l'amor, la infidelitat o el rebuig social de la darrera pandèmia del segle XX. I tots s'hi conciten en aquest film, la gran pel·lícula sobre la sida. *Philadelphia* és la lluita contemporània de l'etern mite de David i Goliath, la lluita del feble, tot sol davant el poderós i titànic gegant. *Philadelphia* apunta amb el dit els qui practiquen aquesta doble i barroera moral, dels qui compadeixen sota un fals humanisme, i que després reneguen de conviure o treballar amb afectats. I en una societat tan primmirada com l'americana, *Philadelphia* constitueix tot un gra, un revulsiu, un call necessari.

Per això *Philadelphia* no és un compromís de fàcil realització. Els tòpics i els recursos sensibles podrien dominar els 120 minuts i convertir-los en un docudrama o qualsevol altre gènere televisiu, on s'hi han adscrit títols com *A chorus gay*; però Demme resol satisfactòriament aquestes dificultats sense perseguir la intenció de la moralina o, més enllà, convertir-la en una lliçó de tons pedagògics. L'obscuritat de la sala s'omple de plors. La sida causa pena. L'espectador pren posicionament i partit al costat de Hanks —en alguns moments, si no flux, sí poc convincent— a qui l'Acadèmia va premiar amb l'òscar, tot i que més mèrits va demostrar el camaleònic Daniel Day Lewis a *In the name of the father*. Però Hollywood també té el seu coret i hi penja el seu llacet vermell per premiar un Hanks, mediocre fins ara, per un paper que posseeix elements que permeten lluir-se a qualsevol actor. El seu treball, en alguns plans d'escassa solidesa, a pesar de tot en manté uns altres de gran brillantor com el monòleg de l'ària de la Callas *La mamma morta*, realment sublim. Bande-



TOM HANKS I DENZEL WASHINGTON

ras, sempre molt encertat, representa un paper anti-víctima amb una participació, després del que s'havia anunciat certament important, fins i tot s'entén que les —segons sembla— escabroses escenes de llit s'eliminassin de la cinta, perquè *Philadelphia* no és la història d'una parella homosexual, és la història d'una decidida voluntat per combatre el dret i l'honor individual. Una Joanne Woodward recuperada després d'un llarg parèntesi i sempre d'agrair a pesar del seu petit paper, ens mostra el cordó umbilical familiar - protagonista - malalt, la banda sonora, mescla curiosa, on s'hi troben Mozart, Giordano, Neil Young, Peter Gabriel, Springteen, etc., perquè la sida no és elitista ni té cultura, ni edat, juga un paper importantíssim en tot el ritme, destacant la Callas com a deessa de la vida i de l'amor, que en la seva ària bloqueja l'espectador en un clima emocional *in crescendo* amb un final intel·ligent, dolç, tendre que no deixa indiferent a ningú: la infantesa com a recurs visual i estilístic. Demme construeix la seva *Philadelphia* personal per rapinyar les consciències d'un costat i d'altre, i mitjançant Denzel Washington i el seu personatge recelós i oposat a suposades conductes contra natura s'escupen molt clarament els temors, els fets, les ignoràncies d'una majoria encara preocupant. Però el propi Washington, anteposant la seva ètica professional a la seva moral, esbargirà i finalment sucumbirà davant la síndrome de *Philadelphia*, col·locant en el seu lloc els valors i la dimensió humana per damunt d'una conducta sexual que condemna els malalts de sida repudiant-los cap a un autisme involuntari.

Philadelphia ha agafat el públic. Podria haver derivat en una fàbula però Jonathan Demme l'ha convertida en una nova síndrome, una síndrome de *Philadelphia*.

CLAUDIO KLYNHOUT